

KILKA REFLEKSJI O PROFESORZE JERZYM REGULSKIM I POCZĄTKACH JELENIOGÓRSKIEJ SAMORZĄDNOŚCI

Właśnie mija 30 lat od pierwszych samorządowych wyborów. Od 1990 roku wiele się zmieniło w scenerii społecznej i gospodarczej gmin, a od 1999 roku także samorządowych powiatów i rządowo-samorządowych województw.

Proces rozwoju terytorialnej samorządności wniósł wiele zmian w funkcjonowaniu lokalnych i regionalnych układów społecznych i gospodarczych. W tymże procesie aktywnie uczestniczyły wspólnoty samorządowe i reprezentujące je władze, liczne organizacje i instytucje. Wspomnieć jednak należy osobę, która wniosła przeogromny wkład w dzieło budowania i rozwoju polskiej samorządności, także w regionie jeleniogórskim.

Profesor Jerzy Regulski temu regionowi dedykował wiele samorządowych działań. Był senatorem Ziemi Jeleniogórskiej wybranym w wyborach 4 czerwca 1989 roku, a jego naukowo-badawczy zespół z Uniwersytetu Łódzkiego przez wiele lat współpracował z zespołem jeleniogórskiej szkoły gospodarki miejskiej kierowanej przez prof. Adama Ginsbert-Geberta, a funkcjonującej w ramach ówczesnej Akademii Ekonomicznej. Była to niezwykle inspirująca i wielodziedzinowa współpraca.

Prof. J. Regulski był jednym z inicjatorów powstania Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej i przez ponad 25 lat był jej prezesem. Jedną z form aktywności tejże Fundacji były szkolenia dla komitetów obywatelskich organizowane na przełomie lat 1989 i 1990. Zbliżające się wybory samorządowe mobilizowały lokalne społeczności, stąd też istotnym zadaniem Fundacji było właśnie wspieranie tego obywatelskiego ruchu. Celem wielotematycznego systemu szkoleń było nie tylko upowszechnianie idei samorządności, ale też i tłumaczenie zasad budowanego nowego systemu. Do dziś misją Fundacji jest właśnie wspieranie samorządności obywatelskiej rozumianej jako podstawowa forma demokracji.

Do przeprowadzenia pierwszych samorządowych szkoleń w regionie jeleniogórskim prof. J. Regulski zaangażował na zasadzie wolontariatu zespół, w skład którego wchodził m.in. Jacek Jakubiec (sprawy urbanistyki i rozwoju przestrzennego), Jan Kiliszkowski (prawo samorządowe), Marian Maciejuk (gospodarka lokalna), Marek Obrębalski (gospodarka lokalna i finanse samorządowe), Waldemar Sos (zagadnienia finansowe) i Józef Zarzeczny (sprawy społeczne i ustrojowe). Zespół ten przeprowadził szkolenia m.in. kandydatów na radnych z ramienia komitetów obywatelskich w wielu miejscowościach ówczesnego województwa jeleniogórskiego, a częściowo także i legnickiego.

Pierwsze wybory samorządowe przeprowadzone w dniu 27 maja 1990 roku zakończyły się wielkim sukcesem środowisk obywatelskich. Był to także pewien sukces, ale i wyzwanie dla Fundacji Rozwoju Demokracji Lokalnej.

FRDL systematycznie stawała się organizacją sieciową. W 1990 roku utworzono w kraju 15 jej ośrodków m.in. w Jeleniej Górze i Wrocławiu. Powstałe w Jeleniej Górze Centrum Samorządu Lokalnego FRDL podjęło się wielu ważnych przedsięwzięć m.in. szkoleniowych we współpracy z partnerami zagranicznymi. Nawiązano bowiem współpracę z Krajowym Związkiem Gmin Duńskich i Centrum Szkolenia Samorządu Lokalnego (Den Kommune Hojskole) w Grenaa. W ramach partnerskiej umowy, w trakcie dwutygodniowego pobytu w Danii, przeszkolono (na koszt partnera duńskiego) 61 osób (radnych, przedstawicieli administracji samorządowej oraz wykładowców CSL FRDL w Jeleniej Górze). Szkolenie składało się z tygodniowych zajęć teoretycznych w Centrum Szkolenia Samorządu Lokalnego w Grenaa oraz tygodnia praktycznych doświadczeń w gminach duńskich.

Wynikiem tej szkoleniowej wizyty było, nie tylko poznanie zasad funkcjonowania duńskiego samorządu lokalnego, ale także nawiązanie ścisłej współpracy między gminami ówczesnego województwa jeleniogórskiego a gminami duńskimi. W wielu przypadkach podpisano nawet oficjalne umowy o partnerskiej współpracy. Dotyczyło to m.in. Jeleniej Góry i Randers, Bolesławca i Hobro (obecnie Mariagerfjord), Kamiennej Góry i Ikast, Świeradowa Zdroju i Odder oraz Karpacza i Hammel.

W uznaniu zasług dla rozwoju terytorialnej samorządności prof. Jerzy Regulski stosowną uchwałą Rady Miejskiej w 2008 roku otrzymał tytuł Honorowy Obywatel Miasta Jelenia Góra. Uroczystość nadania tegoż tytułu miała miejsce w dniu 5 września 2008 roku podczas uroczystej sesji Rady Miejskiej z okazji 900-lecia Jeleniej Góry.

Marek Obrębalski, Jelenia Góra, dnia 27 maja 2020 roku